

MÄLUMÄNG V voor KÜSIMUSED

4.veebruar 2013.a.

1. 10. veebruaril 2013 algab Hiina kalendri järgi *Veemao aasta*. Järgmine veemao aasta algab 14. veebruaril ..... aastal. **Kirjutage puuduv aastaarv!**

2. Inimese tervislikku seisundit hinnates kasutatakse üha sagedamini kehamassiindeksit (KMI). KMI määrad töötas 1985. aastal välja Maailma Terviseorganisatsioon:

KMI alla 19 – alakaal

KMI 19 – 24,9 – normaalkaal

KMI 25 -29,9 – ülekaal

KMI üle 30 – rasvumine

Kui palju peaks kaaluma 2m pikkune inimene, et tema kehamassiindeks oleks 30?

3. 4. aprilli 2012. aasta Eesti Päevalehes kõlas küsimus: „Mis on 2012. aastal Eestimaa seitse erilist, säravat ja seni veel vähe avastatud tunnusmärki, mida külastamata pole võimalik tänapäeva Eestist tervikpilti saada?“ Nüüd on vastused käes. Kokku anti konkursil osalenud 37 ime kandidaadi poolt 18 491 häält, neist 5057 viimases voorus.

1. Tuhala nõiakaev – 1775 häält ehk 35,1% häältest

2. .... – 1033 häält ehk 20,43%

3. Kaali järv – 629 häält ehk 12,44%

4. .... – 598 häält ehk 11,83%

5. Saarte ja mandri vahelised (euroopa pikimad) jääteed – 590 häält ehk 11,67%

6. Orissaare staadion, tammepuuga keset jalgpalliväljakut – 230 häält ehk 4,55%

7. Hermannii linnuse Põhjaõu – 202 häält ehk 3,99%

Üldjärjestuses teisel ja neljandal kohal olevad objektid asuvad Põlvamaal. **Nimetage need!**

4. Sarnaselt seitsmele maailmaimele on venelased välja valinud ka *Seitse Venemaa imet*. Neli neist on looduse meistritööd (*Euroopa kõrgeim tipp – Elbruse mägi Kabardi-Balkaarias* , *maailma sügavaim järv – Baikali Ida-Siberis*, *Geisrite org Kamtšatkal*, *kaljud Man-Pupu-Njeri kõrgendikul Komimaal*, *mis meenutavad Lihavõttesaare kivikolosse*), kolm inimkäte loodud (*Vassili Blažennõi peakirik Moskvas*, *Vene tsaaride loss ja park Peterhof Peterburi lähedal* ja üks monument!). **Nimetage Seitsme Venemaa ime hulka kuuluv monument!**

5. Kelle karjäär? (loetelu lõpust on mehe kaks viimast ametit, sh. praegune, puudu)

Moskva Advokaatide Kollektiivi "Injurkollegija" Eesti NSV Esinduse konsultant
klubi "Muusik" asedirektor

1986–1989 V. I. Lenini nimelise Tallinna Kultuuri- ja Spordipalee asedirektor

1990–1991 AS Laulusillad juhatuse esimees

1991–2001 AS TRIO LSL juhatuse esimees ning seejärel nõukogu esimees.

2001–2003 Tallinna abilinnapea

2003. aasta aprillist kuni 2005. aasta veebruarini X Riigikogu liige, pärast valiti XI Riigikogusse ja XII Riigikogusse

2004–2005 Riigikogu esimene aseesimees

2005. aasta veebruarist aprillini Eesti Vabariigi välisminister

6. Üks endine riigikoguliige on öelnud, et riigikogu on nagu klass suvalises koolis – siseriingis kasutatavad hüüdnimed tekivad justkui iseenesest ja mõne kuuga. **Kes lugupeetud riigikoguliikmetest peituvad järgmiste hüüdnimede taga: *Värgimees, Must Auk, Kurirott*.** (tegemist on „esimese suurusjärgu“ tegelastega)

7. Praegu mitmesaja miljonilise (€) käibega firmale pani 1966. aastal Naantalis aluse Heikki Salmela avades seal väikese grillkioski. Eestiski esindatud ettevõtte tunnuslause kõlab: *elu - see on äri, puhkus - see on töö, pere – see on firma.* **Nimetage firma!**

8. Seda algarvu(koosneb numbritest, mis ise ka algarvud) seostatakse paranormaalsusega. On olemas grupp inimesi, kes väidavad, et näevad küsitavat numbrit igal pool, kuhu vaatavad, ja tõlgendavad seda märguandena maailma vallutada. Julius Caesarile tekitati tapmisel, Plutarchose järgi, just niipalju torkehaavu. 2007 aastal mängis Jim Carrey peaosa filmis „Number .....“, mille tegemist inspireeris nr ..... imesse uskumine. Carrey ise muutis isegi oma firma nime JC....- ks, öeldes, et on sellest numbrist juba aastaid võlutud olnud. Biorütmide teooria kohaselt sõltuvad mehe füüsilised ja emotsionaalsed omadused .....päevasest tsüklist. Jalgpalliikoon David Beckham kandis seda numbrit Madridi Realis mängides oma kangelase ja eeskuju auks, kes ka sama numbrit kandis. **Nimetage arv!**

9. Kellest jutt?

1974–1977 ajalehe Tartu Riiklik Ülikool toimetaja
1977–1980 Kirjandusmuuseumi teadussekretär
1980–1983 Keele ja Kirjanduse Instituudi nooremteadur
1983–1986 ajakirja Looming peatoimetaja asetäitja
1986–1989 ajakirja Vikerkaar peatoimetaja
1990–1992 Keele ja Kirjanduse Instituudi kirjandusosakonna juhataja
1995–1998 Kultuuriministeeriumi nõunik
1998–2000 Tartu Ülikooli kirjandusteooria õppetooli hoidja, dotsent
2001–2005 Tartu Ülikooli eesti kirjanduse õppetooli juhataja, korraline professor
2005– ..... Tallinna Ülikooli kultuuriteooria ja -poliitika korraline professor, õppetooli juhataja.
Küsitav oli aastatel 1972–1990 NLKP liige, Eestimaa Rahvarinde Eestseisuse liige 1988–1992, Eesti Vabariigi Ülemnõukoguliige 1990–1992, Riigikogu liige 1992–1995, Eesti Sotsiaaldemokraatliku Partei liige 1989–1992, Keskerakonna liige 1992–1996). Just tema oli ka see, kes 1988 aastal olümpiavõitjate Tiit Soku ja Erika Salumäe vastuvõtupidustuste ajal Raekoja platsil hüüdis välja loosungi *Eesti ISE Barcelonasse!*

10. Mees sündis 1913 aastal Lübeckis Karl Ernst Frahmi nime all. 1933 aastal põgenes natsionaalsotsialistliku režiimi eest Norrassa ja võttis seal endale nime, mille järgi maailm teda tunneb. Pärast Teist maailmasõda, 1949. aastal, sai ta Lääne-Berliini abilinnapea ning aastast 1957 linnapea. 1969. aastal valiti mees liidukantsleriks ja ta asus parandama suhteid idabloki riikidega. 1970. aasta detsembris ilmus kogu maailma ajakirjanduses foto(all) tema spontaanselt põlvitamisest Varsavi juudi geto mälestusmärgi ees. 1971 aastal pälvis küsitav Nobeli rahupreemia. **Kes?**

11. Soomlased on ikka pidanud oma nõ kaubamärgiks kolme „S“-iga algavat sõna. Sageli kõnekeeleski kasutatav lühend SSS(äss-äss-äss) peidab endas kolme soomekeelse sõna algustähti. **Nimetage need kolm s-ga algavat sõna, mis soomlaste arvates nende rahva olemuse kõige paremini avavad!**

12. Nimetage Läti neli suuremat linna! (iga õige linn = 0,5p)

13. Selle väikese kala keha katavad läikivad ja kergesti äralangevad soomused, mida vanasti kasutati pärliessentsi valmistamiseks. Rahvasuu kutsub teda *kargajaks*, kuna kala armastab kudemise ajal veest välja hüpata. **Nimetage kala!**

14. See puu kuulub kusalpuuliste sugukonda. On Eestimaa tingimustes tegelikult 2–4 meetri kõrgune põõsas. Rohekas- või punakasvalged õied paiknevad suurtes lamedates kännastes, mille servmised õied sageli suuremad ja steriilsed (on tolmeldavate putukate ligimeelitajad). Õitseb mai lõpul ja juunis. Erepunased pikliku kujuga marjataolised luuviljad on maitsetult mõruhapud ja söödavad, sisaldavad rohkesti C-vitamiini. Viljad valmivad septembris. See venelaste rahvuspuu on Eestis 2013 aasta puu. **Mis puu?**

15. Selle spordiala tähtsamad löögid on *clear*, *smash* ja *drop*. Olümpiamängude kavva kuulub ala 1992 aastast. Barcelonas võistles küsitaval alal USA koondise eest väliseestlane Cris Jõgis. Peale seda on ka „koduestlased“ sel alal olümpiamängudel võistelnud. Spordiala Eestimaale toojaks peetakse Joann Lõssovi, kellele aasia tudengid 1957 aastal komplekti küsitava spordiala varustust kinkisid. Spordiala on oma hobiks nimetanud näiteks Paul Newman, Diego Maradona ja Nick Faldo. Ajaloolistel fotodel olla selle spordiala atribuutikaga kujutatud ka Richard Nixonit ja Nikita Hrustsovi. **Nimetage spordiala!**

16. Ajakirjanikud on teda nimetatud eestlaste jaoks *printsiks valgel hobusel*. Kes on see Lõuna Prantsusmaal elav 1981.a. maailmameister ja Europarlamendi saadik?

17. Kes on härrasmehed pildil? (all vasakul)

18. Pildil (ülal paremal koos abikaasa Helgaga) on selle aasta oktoobris 80 aastaseks saav kirjanik ja arstiteadlane. Ta on 1944 aastal põgenenud, elanud, õppinud ja töötanud Rootsis. Oma teostes on ta käsitlenud Vabariigi Valitsuse eksiilis tegevust. Tema tuntumad teosed:

"Pidulik mars" (1968, 1992)

"Vastuvett" (1972, 1995)

"Lõigatud tiibadega" (1976, 1994)

"Nelikümmend viis" (1984, 1996)

"Koeratapja" (1988, 1993, 2009)

"Presidendi kojutulek" (1996)

"Mõitusekuke viimane kogupauk" (2005)

"Vabariigi pojad ja tütred I - III osa" (2010 - 2012)

Sel aastal omistati mehele Jaan Krossi kirjandusauhind dokumentaalromaanil "Vabariigi pojad ja tütred" eest. **Kes?**

19. Mees, kes teile laulma hakkab, on pidanud mitmeid ameteid, kuid laulja ametit mitte. Küll oli elukutseline ooperilaulja küsitava isa, kelle nimi erineb poja nimest vaid ühe tähe jagu. Küsitaval mehel on kodus auhinnakapis mitmesuguseid auhindu. Muude seas ka Prantsuse Auleegioni orden, Eesti Vabariigi Valgetähe IV klassi teenetemärk ja Kuldmikrofon. **Kes laulab?**

20. Vähem, kui kuu aja pärast 86 aastaseks saav näitleja, inimõiguslane ja calypsokuningas on allolevale pildile jäänud 2011 aasta Berliini filmifestivalil. Muude ametite seas olnud nõunikuks ka USA presidendile G.W: Bushile. **Kes?**

VASTUSED:

- 1.** 2073
- 2.** 120 kg
- 3.** Maanteemuuseum, Piusa koopad
- 4.** Mamai kurgaan
- 5.** Rein Lang
- 6.** Taavi Rõivas, Ene Ergma, Sven Mikser
- 7.** Hessburger
- 8.** 23
- 9.** Rein Veidemann
- 10.** Willie Brant
- 11.** Sisu, saun, Sibelius
- 12.** Riia, Daugavpils, Liepaja, Jelgava
- 13.** Viidikas
- 14.** Lodjapuu
- 15.** Sulgpall
- 16.** Ari Vatanen
- 17.** Peeter Mudist, Mati Miilius(Mogutši)
- 18.** Enn Nõu
- 19.** Enn Eesmaa
- 20.** Harry Belafonte